

II. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 01.01.1999 - 31.12.2001

A. ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ

Στα κράτη-μέλη τα οποία δεν θα συμμετάσχουν από την αρχή στη Νομισματική Ένωση (παρακάτω "κράτη-μέλη με παρέκκλιση") το Ευρώ θα έχει την ιδιότητα του ξένου νομίσματος για όσο χρονικό διάστημα διατηρείται το καθεστώς της παρέκκλισης. Αν ένα κράτος-μέλος προσχωρήσει στη Νομισματική Ένωση κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης μεταβατικής περιόδου, οι προαναφερθείσες διατάξεις του σχεδίου Κανονισμού του Συμβουλίου "σχετικά με την εισαγωγή του Ευρώ" θα εφαρμόζονται στην επικράτεια του από την ημερομηνία που θα καθορισθεί ως ημερομηνία συμμετοχής του στη ζώνη του Ευρώ. Επομένως, συμφώνως με το υιοθετηθέν "σενάριο εργασίας για τη μετάβαση" οι διατάξεις που αφορούν στο νομικό καθεστώς του Ευρώ κατά τη μεταβατική περίοδο θα ισχύουν στην Ελλάδα από την 1η Ιανουαρίου 2001, ενώ αντιθέτως οι διατάξεις του Κανονισμού 1103/97 Συμβουλίου "σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του Ευρώ" ισχύουν ήδη σε όλα τα κράτη-μέλη, όπως η αντικατάσταση της λογιστικής μονάδας ECU από το Ευρώ σε αναλογία 1:1, η αρχή της συνέχειας των συμβάσεων, και η μετατροπή των ονομαστικών ποσών που είναι εκφρασμένα σε εθνικά νομίσματα σύμφωνα με τους κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης.

Στο άρθρο 109 Κ (παρ. 3) της Συνθήκης γίνεται, επίσης, περιοριστική απαρίθμηση των διατάξεων οι οποίες δεν εφαρμόζονται στα κράτη-μέλη με παρέκκλιση για όσο διάστημα δεν συμμετέχουν στη Νομισματική Ένωση. Οι εν λόγω διατάξεις παρατίθενται στον παρακάτω Πίνακα 3.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3	
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ ΜΕ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ	
104 Γ παρ. 9, 11	Επιβολή κυρώσεων κατά τη διάρκεια του τρίτου σταδίου σε περίπτωση ύπαρξης υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων.
105 παρ. 1-3, 5	Στόχοι και αρμοδιότητες ΕΣΚΤ
105 Α	Εκδοτικό προνόμιο ΕΚΤ
108 Α	Νομικές πράξεις ΕΚΤ
109	Ασκηση και εφαρμογή συναλλαγματικής πολιτικής
109 Α, παρ. 2 (β)	Εκλογή μελών Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ
Κεφάλαιο ΙΧ (άρθρο 43) Πρωτοκόλλου για το Καταστατικό του ΕΣΚΤ	Παράθεση άρθρων του Πρωτοκόλλου που δεν γεννούν δικαιώματα και υποχρεώσεις για τα κράτη-μέλη με παρέκκλιση και τις κεντρικές τους τράπεζες.

B. ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ

B.1 Σχέση Ευρώ και εθνικών νομισματικών μονάδων

Από την 1η Ιανουαρίου 1999 το Ευρώ έχει καταστεί το επίσημο νόμισμα των κρατών-μελών :

- Γερμανίας
- Ολλανδίας

- Βελγίου
- Ιταλίας
- Ισπανίας
- Πορτογαλίας
- Λουξεμβούργου
- Αυστρία
- Γαλλία
- Φινλανδία
- Ιρλανδία,

αντικαθιστώντας ως επίσημο νόμισμα τα εθνικά τους νομίσματα. Η συγκεκριμένη αντικατάσταση θα πραγματοποιηθεί με βάση τους συντελεστές μετατροπής οι οποίοι έχουν καθορισθεί αμετακλήτως από το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας των κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση.

Οι συντελεστές μετατροπής των νομισμάτων ως προς το Ευρώ είναι :

DEM	1,95583
NLG	2,20371
BEF	40,3399
ITL	1936,27
ESP	166,386
PTE	200,482
ATS	13,7603
FRF	6,55957
FIM	5,94573
IEP	0,787564

Το Ευρώ, το οποίο είναι η λογιστική μονάδα αφενός μεν της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, αφετέρου δε των εθνικών κεντρικών τραπεζών των κρατών-μελών χωρίς παρέκκλιση, έχει ήδη αντικαταστήσει το ECU, από 01/01/99, σε αναλογία 1:1. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2001 θα κυκλοφορούν στην αγορά μόνον κέρματα και τραπεζογραμμάτια εκφρασμένα στις εθνικές νομισματικές μονάδες, δηλ τα εθνικά νομίσματα θα είναι ακέραιες υποδιαιρέσεις του Ευρώ.

Κατά την διάρκεια, συνεπώς, της εν λόγω περιόδου, σε κάθε κράτος-μέλος χωρίς παρέκκλιση ισχύουν τα παρακάτω :

1. Το Ευρώ αποκτά την ιδιότητα του επίσημου νομίσματος, αντικαθιστώντας το εθνικό νόμισμα σύμφωνα με τις τιμές μετατροπής που έχουν καθορισθεί αμετάκλητα από την 1η Ιανουαρίου 1999. Ταυτόχρονα το "ένα Ευρώ" αποτελεί τη Νομισματική μονάδα.
2. Τα κέρματα και τραπεζογραμμάτια στην εθνική Νομισματική μονάδα συνεχίζουν να έχουν την ιδιότητα του νόμιμου χρήματος με αναγκαστική κυκλοφορία
3. Τα εθνικά νομίσματα τόσο των κρατών-μελών με παρέκκλιση όσο και των τρίτων μη κοινοτικών χωρών είναι ξένα νομίσματα που συνεπάγονται συναλλαγματικό κίνδυνο.

B.2 Υποδιαιρέσεις του Ευρώ

Το "ένα Ευρώ" αποτελεί για τα κράτη-μέλη χωρίς παρέκκλιση τη νόμιμη Νομισματική μονάδα. Κάθε Ευρώ υποδιαιρείται σε 100 λεπτά(cents). Ταυτόχρονα όμως, το Ευρώ υποδιαιρείται και στην εθνική Νομισματική μονάδα των κρατών-μελών χωρίς παρέκκλιση σύμφωνα με τις αντίστοιχες τιμές μετατροπής.

B.3 Εκπλήρωση χρηματικών ενοχών

1. Αρχικώς, επισημαίνεται ότι η αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων από το Ευρώ δεν συνεπάγεται την

υποχρέωση μεταβολής της αναφοράς του νομίσματος στις συμβάσεις και όλες τις υπόλοιπες νομικές πράξεις που έχουν ισχύ κατά την ημερομηνία της αντικατάστασης

2. Κατά την διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, σε κάθε κράτος-μέλος χωρίς παρέκκλιση οι συμβάσεις θα μπορούν να καταρτίζονται με την πρόβλεψη ότι το νόμισμα εκπλήρωσης της συμφωνίας μπορεί να είναι είτε η εθνική νομισματική μονάδα είτε το Ευρώ. Μόνον οι νέες εκδόσεις τίτλων του δημόσιου των κρατών-μελών χωρίς παρέκκλιση θα πρέπει να εκδίδονται υποχρεωτικώς σε Ευρώ.

3. Σχετικά με την εκπλήρωση χρηματικών ενοχών, κατά κανόνα θα ισχύουν οι παρακάτω αρχές :

- Η εκπλήρωση υποχρεώσεων για τις οποίες ως Νομισματική μονάδα εκπλήρωσης προβλέπεται η Νομισματική μονάδα του κράτους-μέλους χωρίς παρέκκλιση θα γίνεται στην εν λόγω μονάδα.
- Αντίστοιχα, η εκπλήρωση υποχρεώσεων για τις οποίες ως Νομισματική μονάδα προβλέπεται το Ευρώ, θα γίνεται σε Ευρώ

4. Επιτρέπεται να προβλεφθούν, κατ'απόκλιση των παραπάνω, οι ακόλουθες διευθετήσεις :

- Τα συμβαλλόμενα μέρη μιας συναλλαγής μπορούν να καθορίσουν συμβατικά το νόμισμα εκπλήρωσης των χρηματικών τους ενοχών
- Ο οφειλέτης χρηματικής ένοχης που είναι συνομολογημένη σε Ευρώ ή στη Νομισματική μονάδα κράτους-μέλους στην επικράτεια του οποίου θα γίνει η πληρωμή, μπορεί να εκπληρώσει την υποχρέωση του είτε σε Ευρώ είτε στην εν λόγω Νομισματική μονάδα, εφόσον η οφειλή έχει συμφωνηθεί να είναι πληρωτέα με πίστωση του λογαριασμού του δανειστή
- κάθε χώρα-μέλος χωρίς παρέκκλιση δικαιούται να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε το υφιστάμενο χρέος του δημόσιου ή των επιχειρήσεων, το οποίο είναι συνομολογημένο στην εθνική Νομισματική μονάδα να συνομολογηθεί εκ νέου σε Ευρώ

5. Τέλος, τα κράτη-μέλη χωρίς παρέκκλιση έχουν δικαίωμα να καθορίσουν ότι στις οργανωμένες αγορές χρήματος και κεφαλαίου χρησιμοποιείται το Ευρώ ως Νομισματική μονάδα για τις λειτουργικές τους διαδικασίες.

B.4 Η αρχή της "συνέχειας των συμβάσεων"

Ο κανονισμός 1103/97 στο άρθρο 3 "σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του Ευρώ" καθιερώνεται η αρχή της συνέχειας των συμβάσεων στις οποίες ως νόμισμα εκπλήρωσης των υποχρεώσεων ορίζεται είτε το εθνικό νόμισμα ενός κράτους-μέλους χωρίς παρέκκλιση είτε η λογιστική μονάδα ECU. Πιο συγκεκριμένα προβλέπεται ότι :

"η εισαγωγή του Ευρώ δεν θα έχει ως συνέπεια την τροποποίηση κάποιου όρου σύμβασης ή την απαλλαγή ενός συμβαλλομένου από υποχρέωση παροχής που απορρέει από σύμβαση, ούτε θα δίνει σε συμβαλλόμενο μέρος το δικαίωμα για μονομερή τροποποίηση ή καταγγελία σύμβασης".

B.5 Κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης

Στα άρθρα 4 και 5 του Κανονισμού 1103/97 "σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του Ευρώ" καθιερώθηκαν συγκεκριμένοι κανόνες αναφορικά με τα ακόλουθα θέματα :

- τη μετατροπή χρηματικών ποσών από τις εθνικές νομισματικές μονάδες των κρατών-μελών χωρίς παρέκκλιση σε Ευρώ και αντίστροφα
- τη μετατροπή χρηματικών ποσών από την εθνική νομισματική μονάδα ενός κράτους-μέλους χωρίς παρέκκλιση σε μία άλλη
- τη στρογγυλοποίηση των ποσών τα οποία προκύπτουν από τη μετατροπή

Πιο συγκεκριμένα καθορίζεται ότι :

A. οι τιμές μετατροπής καθιερώνονται ως ένα Ευρώ εκφρασμένο κατ'αντιστοιχία με κάθε εθνικό νόμισμα των κρατών-μελών χωρίς παρέκκλιση. Οι τιμές μετατροπής έχουν έξι (6) χαρακτηριστικά στοιχεία, τα οποία λαμβάνονται υπόψη σε κάθε μετατροπή. Θα πρέπει να υπενθυμισθεί ότι ως χαρακτηριστικά στοιχεία λαμβάνονται υπόψη τόσο οι ακέραιοι

αριθμοί όσο και τα δεκαδικά ψηφία. Κατ' εξαίρεση, αν στην τιμή μετατροπής υπάρχουν μόνον δεκαδικά ψηφία, στα έξι χαρακτηριστικά ψηφία λαμβάνονται υπόψιν και τα έξι δεκαδικά ψηφία(η περίπτωση της Ιρλανδικής λίρας)

Οι τιμές μετατροπής χρησιμοποιούνται για μετατροπές τόσο από Ευρώ προς τις εθνικές νομισματικές μονάδες όσο και από τις εθνικές νομισματικές μονάδες σε Ευρώ. Αντιθέτως, δεν επιτρέπεται η χρήση των αντιστρόφων συντελεστών, οι οποίοι προκύπτουν από τις τιμές μετατροπής.

Β. Για τη μετατροπή ενός χρηματικού ποσού από μια εθνική νομισματική μονάδα σε μία άλλη ακολουθείται πάντοτε η ακόλουθη διαδικασία :

- αρχικώς το εν λόγω χρηματικό ποσό μετατρέπεται σε ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ, και
- κατόπιν το ενδιάμεσο ποσόν μετατρέπεται στην άλλη εθνική νομισματική μονάδα.

Ρητώς ορίζεται ότι η χρησιμοποίηση οποιασδήποτε εναλλακτικής μεθόδου υπολογισμού επιτρέπεται μόνον αν παράγει τα ίδια ακριβώς αποτελέσματα.

Γ. Οι τιμές μετατροπής δεν επιτρέπεται να στρογγυλοποιούνται, ενώ κατά τη μετατροπή δεν επιτρέπεται να παραλείπονται δεκαδικά ψηφία. Προβλέπεται επίσης ότι τα ενδιάμεσα ποσά που προκύπτουν κατά τη μετατροπή ενός χρηματικού ποσού από μία νομισματική μονάδα σε μία άλλη μπορούν να στρογγυλοποιούνται στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο με βάση το τρίτο δεκαδικό, όπως αναφέρεται στον κανονισμό του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αρ. 1103/97 της 17.06.1997.

Σε ότι αφορά την καταβολή ή τον καταλογισμό χρηματικών ποσών κατά την στρογγυλοποίηση μετά τη μετατροπή σε μονάδες Ευρώ, καθιερώνεται ο κανόνας του επιτρεπτού της στρογγυλοποίησης προς το πλησιέστερο λεπτό(cent). Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικώς στο άρθρο 5 του προαναφερθέντος Κανονισμού του Συμβουλίου :

"τα νομισματικά ποσά που θα καταβάλλονται ή θα καταλογίζονται, τα οποία μετατρέπονται σε εθνική νομισματική μονάδα, στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω ή προς τα κάτω προς την πλησιέστερη υποδιαίρεση, ή ελλείψει υποδιαίρεσης προς την πλησιέστερη μονάδα, ή ανάλογα με τις εθνικές νομοθεσίες ή πρακτικές σε πολλαπλάσιο ή κλάσμα της υποδιαίρεσης ή της εθνικής νομισματικής μονάδας. Αν ως αποτέλεσμα από την εφαρμογή της τιμής μετατροπής προκύπτει ακριβώς το μισό μιας μονάδας ή μιας υποδιαίρεσης, τότε το ποσό θα στρογγυλοποιείται προς τα πάνω."

H ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1Η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2002

1.ΤΟ ΕΥΡΩ ΩΣ ΝΟΜΙΜΟ ΧΡΗΜΑ ΜΕ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

Την 1η Ιανουαρίου 2002 πρόκειται να συμβούν οι ακόλουθες ενέργειες :

- Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές τράπεζες των κρατών-μελών χωρίς παρέκκλιση θα θέσουν σε κυκλοφορία τα χαρτονομίσματα σε Ευρώ, και
- Οι κυβερνήσεις των κρατών- μελών χωρίς παρέκκλιση θα θέσουν σε κυκλοφορία τα κέρματα(και τα λεπτά) σε Ευρώ.

Τα χαρτονομίσματα και κέρματα σε Ευρώ θα αποτελούν νόμιμο χρήμα με αναγκαστική κυκλοφορία σε όλα τα κράτη-μέλη χωρίς παρέκκλιση. Για, ένα, όμως εξάμηνο, κατά μέγιστο όριο, μετά τη διάθεση σε κυκλοφορία των χαρτονομισμάτων και κερμάτων σε Ευρώ, την ίδια ιδιότητα θα διατηρήσουν σε κάθε κράτος-μέλος και τα κέρματα και τα τραπεζογραμμάτια στην εθνική νομισματική μονάδα.

2. ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΟΧΩΝ

Από την 1η Ιανουαρίου 2002 οι χρηματικές υποχρεώσεις που είναι συνομολογημένες στις εθνικές νομισματικές μονάδες των κρατών- μελών χωρίς παρέκκλιση θα μετατραπούν σε Ευρώ, συμφώνως με τους καθορισμένους συντελεστές μετατροπής, και θα τεκμαίρεται ότι οφείλονται σε αυτό. Ο υπολογισμός του ύψους της χρηματικής οφειλής θα γίνεται βάσει των προαναφερθέντων κανόνων μετατροπής και στρογγυλοποίησης που καθιερώνονται στον Κανονισμό 1103/97 του Συμβουλίου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 1103/97

"σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του Ευρώ"

Από 1ης Ιανουαρίου 1999 το Ευρώ αντικαθιστά την επίσημη λογιστική

- μονάδα ECU σε σχέση 1:1
- Καθιερώνεται η "αρχή της συνέχειας των συμβάσεων": αν τα αντισυμβαλλόμενα μέρη μιας συναλλαγής δεν συμφωνήσουν διαφορετικά, η αντικατάσταση του επίσημου ECU και των εθνικών νομισμάτων από το Ευρώ δεν δίνει στα μέρη το δικαίωμα :

I. Ούτε μεταβολής των όρων της σύμβασης
II. Ούτε μη εκπλήρωσης των συμβατικών τους υποχρεώσεων

- Η μετατροπή των ονομαστικών ποσών που είναι εκφρασμένα στα εθνικά νομίσματα των συμμετεχόντων κρατών-μελών σε Ευρώ σύμφωνα με τις τιμές μετατροπής υπόκειται σε συγκεκριμένους κανόνες. Το ίδιο ισχύει και για τη στρογγυλοποίηση των ποσών τα οποία προκύπτουν κατά τις εν λόγω μετατροπές.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 974/98 "για την εισαγωγή του Ευρώ"

- Από την 1η Ιανουαρίου 1999 το Ευρώ (το οποίο θα υποδιαιρείται σε εκατό cents) θα αντικαταστήσει σε όλα τα κράτη-μέλη τα εθνικά νομίσματα και θα καταστεί το επίσημο νόμισμα τους. Η αντικατάσταση θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις "τιμές μετατροπής" (δηλ. τις αμετάκλητες συναλλαγματικές ισοτιμίες) οι οποίες έχουν καθορισθεί από την 1η Ιανουαρίου από το Συμβούλιο Ecofin.

- Κατά τη διάρκεια της "μεταβατικής περιόδου" μεταξύ 1ης Ιανουαρίου και 31ης Δεκεμβρίου 2001 ισχύουν τα ακόλουθα:

- Οι εθνικές νομισματικές μονάδες των συμμετεχόντων κρατών-μελών θα αποτελούν υποδιαιρέσεις του Ευρώ
- Επίσης, τα κέρματα και χαρτονομίσματα στην εθνική νομισματική μονάδα θα συνεχίσουν να έχουν στο αντίστοιχο κράτος-μέλος την ιδιότητα του νομίμου χρήματος με αναγκαστική κυκλοφορία, καθώς δεν θα κυκλοφορούν ακόμα κέρματα και τραπεζογραμμάτια σε Ευρώ.
- Καθιερώνεται η αρχή της "μη υποχρέωσης και ταυτόχρονα μη απαγόρευσης" για πραγματοποίηση συναλλαγών σε Ευρώ.

- Όταν την 1η Ιανουαρίου 2002 τεθούν σε κυκλοφορία τα κέρματα και χαρτονομίσματα σε Ευρώ, αυτά θα αποκτήσουν σε όλα τα συμμετέχοντα κράτη-μέλη την ιδιότητα του νομίμου χρήματος με αναγκαστική κυκλοφορία. Παράλληλα μέχρι την 1η Ιουλίου την ίδια ιδιότητα θα συνεχίσουν να έχουν σε κάθε κράτος τα κέρματα και χαρτονομίσματα στην αντίστοιχη εθνική νομισματική μονάδα.

Από την 1η Ιανουαρίου 2002 το σύνολο των νομικών πράξεων που είναι εκφρασμένες στις εθνικές νομισματικές μονάδες των συμμετεχόντων κρατών-μελών μετατρέπεται, ώστε αναφορά να γίνεται στο Ευρώ.

